

ΟΙ ΚΙΡΣΟΙ ΤΗΣ ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗΣ

Υπό

Δρος ΣΤΑΜ. Δ. ΧΟΥΛΗ

Επιμελητού του Έξωτερικού Ιατρείου
του Μαιευτηρίου «Μαρίνα Ήλιάδη»

Οί κίρσοι τής έγκυμοσύνης είναι ίσως μιá από τις πιό συνηθισμένες έπιπλοκές της. Μερικοί συγγραφείς υπολογίζουν σε 75% τó ποσοστόν τών έγκύων γυναικών που παρουσιάζουν κίρσους, κυρίως τών κάτω άκρων και κατά δεύτερον λόγον τού αιδoίου ή αίμορροΐδες. Άλλοι πάλιν μόνο σε 25-30%. Όπωςδήποτε όμως ή μεγάλη συχνότης τών κίρσών τής έγκυμοσύνης δέν μπορεί ν' άμφισβητηθῆ.

Ό μεγαλύτερος άριθμός γυναικών που υποφέρουν από κίρσους άναφέρουν ότι τους πρωτοείδαν κατά την διάρκεια έγκυμοσύνης τους. Άλλες από την πρώτη τους έγκυμοσύνη και άλλες στις κατοπινές. Πάντως οί κίρσοι είναι πιό σπάνιοι στις πρωτοτόκους. Σχεδόν 50% άπ' ό,τι στις πολυτόκους. Κι' άπ' τις πολυτόκους συχνότεροι, όσο μεγαλύτερος ό άριθμός τής έγκυμοσύνης τους. Η έμφάνισις τών κίρσών γίνεται συχνότερα τó πρώτο τρίμηνο τής έγκυμοσύνης, κυρίως στόν δεύτερο και τρίτο μήνα και καμμιά φορά από τις πρώτες έβδομάδες μετά την τελευταία περίοδο. Σε πολλές γυναΐκες ή πρώιμη αυτή έμφάνισις κίρσών άποτελεΐ ένα σημείο που τις κάνει νά σκεφθοΐν μιá έγκυμοσύνη. Μπορεί όμως και νά έμφανισθοΐν και στο δεύτερο τρίμηνο και σε λίγες περιπτώσεις τόν έβδομο ή τόν όγδοο μήνα.

Η συνηθέστερη έντόπισις τών κίρσών είναι τά κάτω άκρα. Άλλά παρατηροΐνται και σ' άλλα μέρη τού σώματος, κυρίως στην περιοχή τών γεννητικών οργάνων (κίρσοι αιδoίου, κόλπου, μήτρας, στρογ-

ύλων συνδέσμων), όπως και φλεβικές διευρύνσεις στα άνω άκρα και στην περιοχή τού στήθους, ιδιαίτερα τών μαστών. Οί κίρσοι τών κάτω άκρων είναι συνήθως άμφοτερόπλευροι, παρατηροΐνται δέ κατά την διαδρομήν τής σαφηνoΐς φλεβός, ιδιαίτερα τής έσω σαφηνoΐς, παίρνουν δέ διάφορες μορφές: από άπλη φλεβική διεύρυνσι μέχρι τού σχηματισμού διογκώσεων, που συχνά από την μεταξύ τους επικοινωνία, παίρνουν τή μορφή «Κεφαλής Μεδούσης». Ό χαρακτηριστικός τύπος τών κίρσών τής έγκυμοσύνης είναι έπιπολης φλεβικές άγγειεκτασίες, υποδερμικές ή και ένδοδερμικές, με μεγάλη διάστασι, σε όφιοειδές σχήμα και χρώμα που ποικίλλει από ιώδες μέχρι κυανoΐ και που εξαφανίζονται με την πίεσι. Αυτές οί φλεβικές «νεοπλασίες» παίρνουν καμμιά φορά την όπι άγγειώματος. Η πιό συχνή έντόπισις είναι στην περιοχή τών σφυρών, στην έσωτερική επιφάνεια τού κάτω ποδός, στην έσωτερική επιφάνεια τής κνήμης και τών μηρών. Είναι επώδυνες, προκαλώντας άίσθημα τάσεως και βάρους, έχουν μεγαλύτερη θερμοκρασία άπ' τις γειτονικές περιοχές και προκαλοΐν άίσθημα κνησμοΐ.

Οί κίρσοι τών χειλέων τού αιδoίου και τού κόλπου δέν είναι τόσο σπάνιοι. Καταλαμβάνουν πολλές φορές μεγάλες διαστάσεις και μπορεί νά προκαλέσουν δυσκολίες την ώρα τού τοκετοΐ, κι' άκόμα επικίνδυνες αίμορραγίες. Συνηθέστερα είναι έτερόπλευροι, σπάνια άμφοτερόπλευροι, μεταξύ μικρών και μεγάλων χειλέων.

Στὸ κοιλικὸ τοίχωμα ἐμφανίζονται σὰν μὲν αὐλάκια. Προκαλοῦν αἴσθημα βάρους καὶ πίεσεως στὴν περιοχὴ τῶν ἔξω γεννητικῶν ὀργάνων καὶ πολὺ συχνὰ βασανιστικὸ κνησμό. Τὰ συμπτώματα αὐτὰ δυναμώνουν μὲ τὴν ὀρθοστασίαν καὶ ἐμποδίζουν τὸ βάδισμα.

Ἡ ἐντόπισις τῶν κίρσων στὶς φλέβες τοῦ αἰμορροϊδικοῦ πλέγματος, οἱ αἰμορροΐδες, εἶναι συχνότατες στὸ τέλος τῆς ἔγκυμοσύνης. Κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ τοκετοῦ καὶ ἰδιαίτερα στὴν ἐξώθησι, ὁ ὄγκος τους μεγαλώνει καὶ μπορεῖ νὰ πάρῃ μεγάλες διαστάσεις. Σπάνια ἐμφανίζονται στοὺς πρώτους μῆνες τῆς ἔγκυμοσύνης. Μεγάλον ρόλον στὴν ἐμφάνισίν τους ἔχει ἡ δυσκοιλίότης. Ὑποχωροῦν σχεδὸν πάντοτε τὶς πρώτες μέρες μετὰ τὸν τοκετό.

Ποιά εἶναι ἡ αἰτία τῶν κίρσων τῆς ἔγκυμοσύνης; Στὸ ἐρώτημα αὐτὸ δὲν ὑπάρχει καθηγορηματικὴ ἀπάντησις. Ἐνα ὅμως εἶναι βέβαιον, πὸν ἰσχύει γιὰ ὅλες τὶς κίρσοπαθεῖς εἴτε εἶναι ἔγκυοι εἴτε ὄχι: ἡ ἐνοχὴ τῆς ἰδιοσυστασίας. Ὑπάρχουν γυναῖκες πὸν δὲν θὰ πάθουν ποτὲ κίρσους μῆτε πρὶν μῆτε κατὰ τὴν ἔγκυμοσύνην τους, ὅποισδήποτε κι' ἂν εἶναι οἱ ἀσχολίες τους. Καὶ ὑπάρχουν ἄλλες πὸν θὰ πάθουν ὅπωςδήποτε, ἔστω κι' ἂν ἀποφεύγουν κάθε κούρασι. Χρειάζεται λοιπὸν μιὰ προδιάθεσις, μιὰ προδιάθεσις κληρονομούμενη.

Γιατὶ εἰδικώτερα στὴν ἔγκυμοσύνη ἐμφανίζονται οἱ κίρσοι; Ἄς πάρουμε ἕνα ἕνα ὅλους τοὺς παράγοντας πὸν πιθανὸν νὰ συντελοῦν στὴν ἀνάπτυξίν τους.

Μηχανικοὶ παράγοντες. Ὑπεστηρίχθη (κι' ἀκόμα καὶ σήμερον πολλοὶ τὸ ὑποστηρίζουν) ὅτι ἡ ἐμφάνισις τῶν κίρσων ὀφείλεται στὴν πίεσιν πὸν ἀσκεῖ ἡ ἔγκυμωσιν μήτρα πάντων στὶς λαγόνιες φλέβες. Ἡ γνώμη αὕτη εἶναι λανθασμένη, γιατί :

1) Βλέπομε συχνὰ ν' ἀναπτύσσονται κίρσοι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἔγκυμοσύνης, τὴ στιγμὴ πὸν ἡ μήτρα ἀκόμα εἶναι πολὺ μικρὴ γιὰ νὰ προκαλέσῃ πίεσιν στὰ φλεβικὰ ἀγγεῖα.

2) Σὲ περιπτώσει ἐνδομητρικοῦ θανάτου

τοῦ ἐμβρύου καὶ πρὶν αὐτὸ ἀκόμα γεννηθῆ, δηλ. πρὶν ἀκόμη ὁ ὄγκος τῆς μήτρας μικράνῃ, βλέπομε ἀπότομη ὑποχώρησι τῶν κίρσων. (Τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶναι χαρακτηριστικὸ καὶ μερικοὶ τὸ θεωροῦν σὰν ἕνα σημεῖον ἐνδομητρικοῦ θανάτου τοῦ ἐμβρύου.)

3) Σὲ γυναῖκες πὸν σὲ προηγούμενη ἔγκυμοσύνη τους παρουσίασαν κίρσους, καὶ πὸν χωρὶς νὰ εἶναι ἔγκυες ἔχουν ἕνα μεγάλο ἰνομύωμα, δὲν παρατηρεῖται καὶ ἀνάλογη αὐξήσι τῶν κίρσων τους.

4) Φλεβικὲς διευρύνσεις καὶ κίρσοι δὲν περιορίζονται μόνον στὶς φλέβες πὸν ἐξορμῶνται ἀπὸ τὴν ἔξω λαγόνιον. Ἡ φλεβικὴ συμφόρησις εἶναι συχνὰ γενικὴ καὶ ἐμφανίζεται καὶ σ' ἄλλες περιοχές, ὅπως π.χ. στὴν περιοχὴ τοῦ ὑπογαστρίου καὶ τῆς ὀσφύος, ἀκόμη δέ, ὅπως ἀπεδείχθη σὲ φωτογραφίες μὲ ὑπερύθρους ἀκτίνες, καὶ στὶς φλέβες τοῦ μαστοῦ.

Στοὺς μηχανικοὺς παράγοντας συμπεριλαμβανόμενον καὶ τὴ δυσκοιλίότητα πὸν εἶναι πολὺ συχνὴ στὶς ἔγκυες. Ἡ συγκέντρωσις δηλαδὴ κοπράνων στὸ ἔντερον, ἰδίως στὸ σιγμοειδές, προκαλεῖ πίεσιν στὰ λαγόνια φλεβικὰ ἀγγεῖα. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ ἄποψις δὲν στέκεται, γιατί βλέπομε κίρσους σὲ μὴ δυσκοιλίες γυναῖκες, ὅπως καὶ δυσκοιλίες γυναῖκες χωρὶς κίρσους. Μερικοὶ προσπάθησαν, μὲ τὴν κοπρόστασι στὸ σιγμοειδές, νὰ ἐξηγήσουν τὴ μεγαλύτερη συχνότητα κίρσων στὸ ἀριστερὸ σκέλος, ἀλλὰ μῆπως δὲν βλέπομε συχνὰ κίρσους μόνον στὸ δεξιὸ σκέλος σὲ ἔγκυες γυναῖκες ἐξαιρετικὰ δυσκοιλίες;

Ὡς αἰτιολογικοὶ παράγοντες διετυπώθησαν ἀκόμη:

Νευρικοὶ παράγοντες. Ἡ ἐπίδρασις δηλαδὴ τοῦ νευροφυτικῆς συστήματος στὸν τόνον τῶν φλεβῶν.

Κυκλοφορικοὶ παράγοντες, σχετικὰ μὲ τὴν φλεβικὴν πίεσιν.

Κακὴ ποιότης τῶν ἰστῶν. Παρητηρήθη ἐπὶ τοῦ προκειμένου συχνὴ συνύπαρξις κίρσων καὶ ραβδώσεων τοῦ δέρματος τῆς κοιλίας.

(Συνεχίζεται)